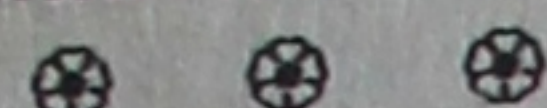

Мікола Мятліцкі

Калі да жанчыны ідзе адзінота,
Стамляе жанчыну журба і сумота,
Ёй сонечны дзень аніколі не мілы.
І вянуць, як ружы, сардэчныя сілы.

Калі да жанчыны прыходзіць пяшчота,
Ёй хочацца клікаць свайго Дон-Кіхота,
І сэрца жанчыны шчасліва спявае,

Журба адступае і гіне лянота,
І промень світальны ў вачах адлівае -
Вялікае сонца, таемная цнота!

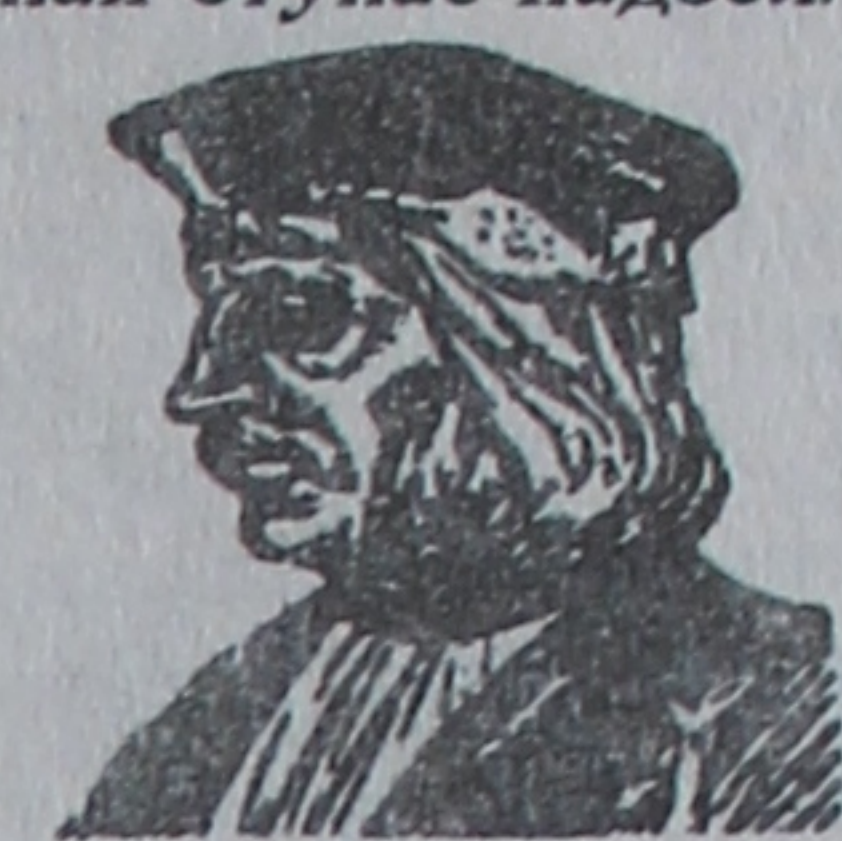
Калі да жанчыны прыходзіць каханы,
Нязгасна, няўтольна шчымяць яе раны.
Вяртаецца тое, што змерана лёсам,
Душа яе птушкай імкнецца к нябёсам.
І з гэтае высі, і з гэтай ясноты
Крыло ападае зямной адзіноты.

І шэпчуцца самыя ўцешныя словы,
І дзень зацімаецца -- светлы і новы.

Калі да жанчыны вяртаюцца дзеці,
Сябе яна чуе у сіле і ў цвече.
Гады забывае, душой маладзее.
І поўняцца вочы пагожым блакітам.
І светла, бы ўнучка Алёнушка жытам,
Услед за жанчынай ступае надзея.

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

ГОМЕЛЬСКИ УНИВЕРСИТЕТ

№ 4 (866)

Субота, 5 сакавіка 1994 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць два разы ў месяц

Цана 50 руб.

НА ВУЧОНЫМ САВЕЦЕ

24 лютага адбылося чарговае ў бягучым навучальным годзе пасяджэнне вучонага савета. Першым на парадку дня было пытанне аб прафесійнай падрыхтоўцы настаўнікаў для сярэдніх школ на біялагічным і матэматычным факультэтах. Заслуханы і абмеркаваны даклады іх дэканаў С.Ф.Алешкі і У.В.Арлова, пасля чаго была прынята адпаведная пастанова.

Спецыфіцы падрыхтоўкі настаўнікаў для школ Гомельшчыны было прысвечана выступленне намесніка начальніка ўпраўлення адукацыі аблвыканкома кандыдата педагогічных навук М.Е.Кобрынскага.

Вынікам навукова-даследчай работы і падрыхтоўкі кадраў за 1993 год і задачам на 1994 год быў прысвечаны даклад прарэктара па навуковай рабоце прафесара А.М.Сердзюкова.

Вучоны савет размеркаваў сродкі, выдзеленыя з бюджэту рэспублікі, на фінансаванне фундаментальных даследаванняў у гэтым годзе, зацвердзіў імяныя стыпендыі, тэмы

доктарскай і кандыдацкіх дысертацый, разгледзеў некаторыя іншыя пытанні ўніверсітэцкага жыцця.

На конкурснай аснове абраны: загадчыкам кафедры беларускай літаратуры -- дацэнт І.Ф.Штэйнер, дацэнтам гэтай кафедры -- В.У.Ярац; дацэнтамі кафедры гісторыі Беларусі -- М.І.Старавойтаў, У.А.Сізonenка, М.Н.Мурашка, І.Ф.Эсмантовіч; дацэнтамі кафедраў: палітычнай сацыялогіі -- А.П.Смоліна, англійскай мовы -- С.І.Сокарава, аўтаматызаваных сістэм апрацоўкі інфармацыі -- Р.С.Галіеў, радыёфізікі -- В.П.Кудзін. На пасаду старшага выкладчыка абраны: В.А.Адзіночанка -- па кафедры беларускай культуры, І.І.Эсмантовіч -- па кафедры правазнаўства, М.П.Цілічэнка -- па кафедры радыёфізікі.

Вучоны савет прыняў рэкамендацыю Атэстацыйнай калегіі Мінадукацыі Рэспублікі Беларусь аб прысваенні вучонага звання дацэнт кандыдатам навук Н.Ю.Дзмітрыевай з кафедры эканамічных тэорый і Л.І.Толчыкавай з кафедры рускай літаратуры.

ВІШЦЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, калектыву кафедры рускай мовы для замежных навучэнцаў гораха віншуюць старшага выкладчыка названай кафедры ХАНІЕ МАКРАМ ХАБІБА /Егіпет/ з паспяховай абаронай кандыдацкай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук (навуковы кіраўнік -- дацэнт У.І.Коваль).

АБ'ЯЎЛЕНА ПАДЗЯКА

За актыўную працу па развіццю здольнасцей вучняў, удзел у падрыхтоўцы і правядзенні прадметных алімпіяд загадам па ўпраўленню адукацыі аблвыканкома аб'яўлена падзяка выкладчыкам нашага ўніверсітэта:

- дэкану матэматычнага факультэта У.В.Арлову, дактаранту А.В.Лубачкіну;
- загадчыкам кафедраў: рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства -- У.І.Ковалю, дыфураўненняў -- У.І.Міроненку, вышэйшай матэматыкі -- У.М.Семенчуку, беларускай культуры -- Д.Д.Паўлаўцу, географіі -- І.І.Богдэлю, матаналізу -- У.В.Мухіну, ВМ і праграміравання -- М.І.Жадану;
- дацэнтам: В.А.Ляшчынскай -- з кафедры беларускай мовы; В.І.Смыкоўскай -

- з кафедры беларускай літаратуры, В.А.Капытку, А.І.Цімашэнка -- з кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства, А.У.Гаўрылюку, А.Р.Міроціну, А.Ц.Усу, А.П.Старавойтаву з кафедры ВМ і праграміравання, І.К.Жылінай -- з кафедры англійскай мовы;
- старшым выкладчыкам: Т.Р.Сурмянковай, Г.Я.Пратаповай -- з кафедры англійскай мовы;
- асістэнтам: Л.М.Мінаковай -- з кафедры беларускай мовы, Н.І.Лапіцкай, І.А.Гоманавай -- з кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства, Т.А.Шафарэнка -- з кафедры географіі, В.М.Бабковай -- з кафедры матаналізу, Т.Г.Багданавай, Т.Н.Дзёмавай, Л.А.Цурганавай -- з кафедры ВМ і праграміравання.

ІМЯНЫЯ СТЫПЕНДЫЯТЫ

На падставе рашэння вучонага савета ўніверсітэта ад 24 лютага 1994 г. па выніках зімовай экзаменацыйнай сесіі 1993/1994 навучальнага года назначаны ніжэй названым студэнтам стыпендыі:

- імя Ф.Скарыны з 1 студзеня 1994г.
- БАРАШ Ірыне -- студэнтцы 5 курса эканамічнага факультэта;
- з 1 сакавіка 1994 г.
- БАБОВІЧ Алене -- студэнтцы 5 курса гісторыка-юрыдычнага факультэта;
- імя Янікі Купалы з 1 лютага 1994г.
- СУРЫНОВІЧ Вікторыі -- студэнтцы 3 курса філалагічнага факультэта;
- імя акадэміка О.Ю.Шмідта з 1 лютага 1994 г.

- СЯМЕНАВАЙ Ірыне -- студэнтцы 4 курса матэматычнага факультэта;
- РУСАКОВУ Сяргею -- студэнту 4 курса матэматычнага факультэта;
- з 1 сакавіка 1994 г.
- ГАПАНОВІЧУ Мікалаю -- студэнту 3 курса матэматычнага факультэта;
- МІШЫНУ Генадзію -- студэнту 3 курса матэматычнага факультэта;
- імя акадэміка Ф.І.Фёдарова з 1 студзеня 1994 г.
- ТКАЧУКУ Дзянісу -- студэнту 5 курса фізічнага факультэта;
- СЕМЧАНКА Аліне -- студэнтцы 5 курса фізічнага факультэта.

Скарынаўская стыпендыятка

"Мне шанце на добрых людзей"

У тым, што Алена — асоба неардынарная, творчая і духоўна багатая, пераконваецца з першых мінут знаёмства з ёй. Гэтая дзяўчына — выдатны субяседнік, і яе думкі аб студэнцкім жыцці, сваёй спецыяльнасці гісторыка, сённяшнім духоўным стане нашага грамадства падаюцца надзвычай цікавымі і слушнымі. Алена Бабовіч, скарынаўская стыпендыятка з гісторыка-юрыдычнага факультэта, з вышні амаль 5 студэнцкіх гадоў, ды можна сказаць і пэўнага жыццёвага вопыту, мае ўсе падставы сцвярджаць: добрым спецыялістам можа стаць не той, хто старанна засвойвае праграмныя курсы на працягу вучобы, а той, хто пастаянна імкнецца да большага — творчага пошуку, самаўдасканалення. У гэтым плане значнае дзяўчына, ёй як і яе аднакурснікам, пашанцавала.

і этнограф Ірына Пятроўна Бязручка. Такія педагогі глядзяць на студэнта перш за ўсё як на асобу, якую імкнучца развіваць усебакова, не аддзяляючы гісторыю ад культуры.

У многім выбар будучай прафесіі адбываецца яшчэ ў дзяцінстве. Так было і ў Алены. Маленькай дзяўчынкай любіла яна шмат чытаць, і трапілася ёй сярод мноства кніжак адна аб прыгодах археолагаў, дзядуля якога быў археолагам. Змешчаныя ў ёй цудоўныя ілюстрацыі славуных гістарычных мясцін нашай краіны дадалі ёй цікавасці і захопленасці. А калі стала вучаніцай СШ №26 г. Гомеля, перачытала ўсю гістарычную літаратуру школьнай бібліятэкі. Гэтае захопленне прывяло яе пасля школы на гістарычны

факультэт ГДУ.

Гады вучобы, гады сталення працяглі для Алены хутка, таму што толькі выдатнай вучобай. А.А.Цітова змагла ўбачыць у ёй здольнасці для заняткаў сур'езнымі навуковымі даследаваннямі. Антаніна Аляксееўна зацікавіла студэнтку працай з архіўнымі гістарычнымі дакументамі, навучыла адпаведна асэнсоўваць іх, рабіць вывады. Так, спачатку з'явіліся цікавыя работы А.Бабовіч па Скарыніне, а затым аб нашым гомельскім парку. Гэта сур'езнае, грунтоўнае даследаванне, заснаванае на шматлікіх дакументах, знойдзеных ёй у рэспубліканскіх і абласных архівах, было прадстаўлена нават на міжнароднай канферэнцыі беларускіх і польскіх гісторыкаў, на якой Алена, адзіная прадстаўніца студэнцтва, выступала з дакладам побач з масцітымі вучонымі. За гэтую навуковую працу яна стала дыпламанткай II фестывалю "Студэнцкая вясна-94", які традыцыйна праходзіць у Віцебску. Друкаваліся матэрыялы А.Бабовіч аб нашым парку да 850-годдзя г. Гомеля у абласной і гарадской прэсе і выклікалі вялікую цікавасць у чытачоў.

Калі я спытала ў Алены, ці застаецца ў яе час для любімых захапленняў (іграе на фартэпіяна, закончыла і музычную школу), яна з усмешкай адказала: "Маё любімае хобі — вывучаць людзей, характары, і мне шанце на цікавых, добрых людзей. Яны былі заўсёды на маім шляху..."

Зусім хутка наступіць

для Алены развітанне з універсітэтам, а пакуль — вучоба, работа над дыпломам (працяг тэмы гомельскага парку) і праца ў СШ №53 горада. Так, дзяўчына вось ужо другі год вучыць дзяцей — спачатку англійскай мове, а зараз — гісторыі. Так што яна не на словах, а на справе ведае, што такое праца педагога, якая гэта вялікая адказнасць. Але ёй у гэтым дапамагае таксама вопыт работы з дзецьмі, які набывала на занятках спецыялізацыі па курсу "Арганізацыя і метадыка пазашкольнай і пазашкольнай работы" і дзе з'яўляецца старастай групы на спецыяльнай "Гісторыя выяўленчага мастацтва". Для выхаванцаў дзіцячых дамоў, дзяцей з сем'яў загінуўшых афганцаў студэнты наладжвалі самыя разнастайныя мерапрыемствы: цікавыя сустрэчы, добраахвотныя навагоднія ранішнікі, іншыя святы і адагравалі юныя душы пяшчотай, уважлівымі клопатамі і цеплынёй сваіх сэрцаў.

Калі я спытала ў Алены, ці застаецца ў яе час для любімых захапленняў (іграе на фартэпіяна, закончыла і музычную школу), яна з усмешкай адказала: "Маё любімае хобі — вывучаць людзей, характары, і мне шанце на цікавых, добрых людзей. Яны былі заўсёды на маім шляху..."

А мне падумалася: гэта невыпадкова, таму што такія як Алена прыцягваюць толькі ўсё лепшае.

Т. Дубяк.

Фота У.Чысціка.

ДРУГОЕ "НАРАДЖЭННЕ" ГАЗЕТЫ

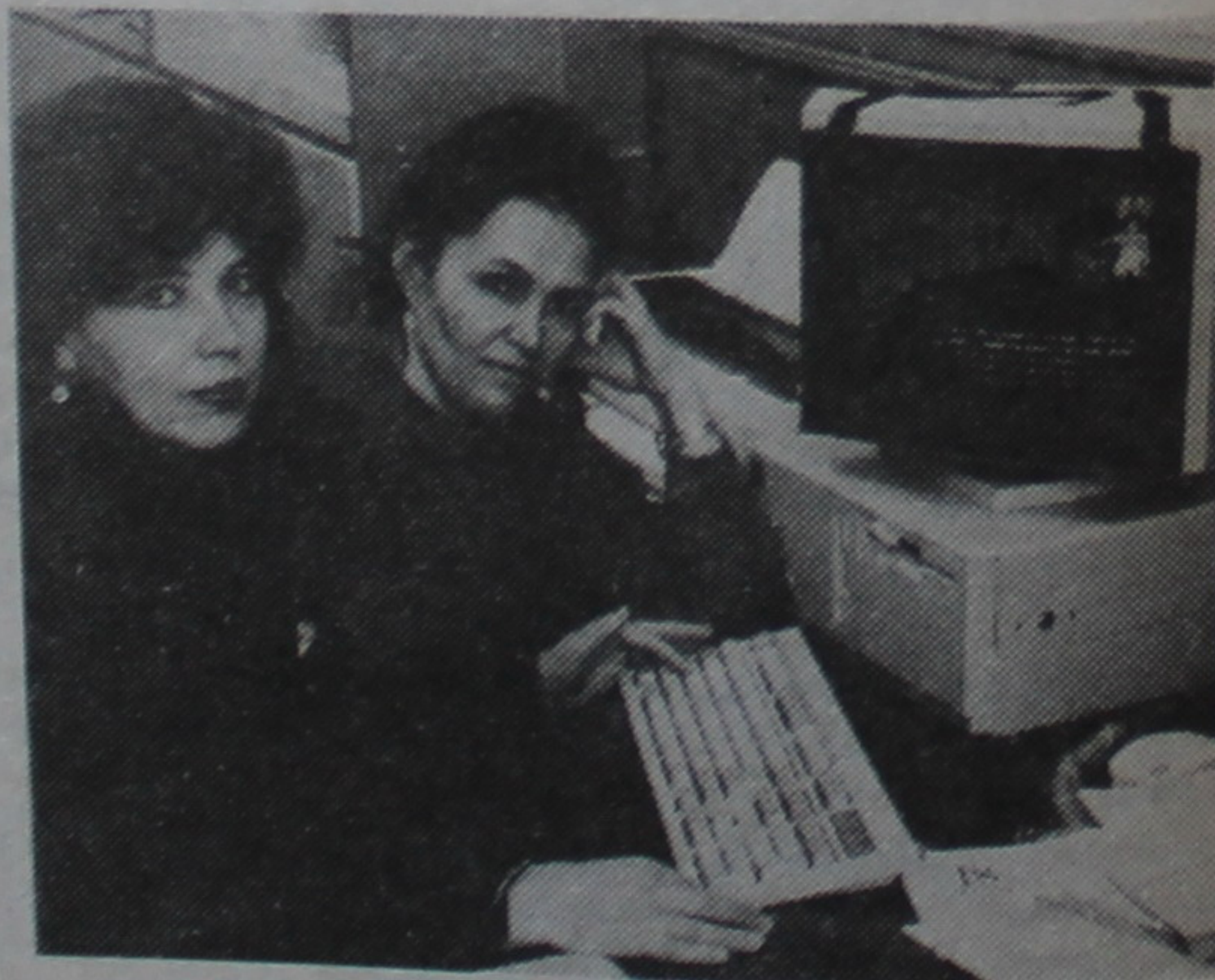
Сёння нашы чытачы атрымалі трэці нумар газеты "Гомельскі універсітэт" яшчэ непрывычнага фармату. Нагадаем, што з лютага г.г. у яе пачалося "другое жыццё". Цяпер шматражжэ набіраюць і вярстаюць на настольна-выдавецкім комплексе і фармацыяна-вылічальнага цэнтру універсітэта, што значна зменшыць затраты на яе выданне.

Новая справа даручана Таццяне Паўлаўне

Кадол і Валянціне Андрэеўне Абраменка. Першая з іх набыла спецыяльнасць праграміста ў Белдзяржуніверсітэце, другая — інжынера-эканаміста ў ГДУ. Маладыя жанчыны з пачуццём высокай адказнасці і з вялікай стараннасцю адносяцца да дадатковых абавязкаў. Рэдакцыя нашай газеты ўдзячна ім за гэта і шчыра віншуе іх з надыходзячым святам.

На здымку: Т.П.Кадол і В.А.Абраменка за наборам газеты.

Фота У.Чысціка.

Рассказыви по вышучыню

ЗОРКА ЭДУАРДА АКУЛІНА

На літаратурным небасхіле то знікаюць старыя, то загараюцца новыя зоркі. Сярод апошніх і зорка нядаўняга выпускніка ГДУ імя Ф.Скарыны Эдуарда Акуліна. Якім светам прывабляе яна і што абяцае ў далейшым? Як доўга будзе маніць да сябе? Адказы на гэтыя пытанні залежаць ад самога творцы і ад таго, як мы, чытачы, прыемем, зразумеем напісанае ім.

Кожны майстар слова, у тым ліку і пачатковец, які хоць аднойчы спрабаваў звязаць сябе з літаратурай, імкнучыся ўнесці ў яе штосьці адметнае, заўсёды асвятляе створанае часцінкамі сваёй душы. Асабліва, калі гэта лірык, у якога галоўным з'яўляецца вобраз-перажыванне. Гэтым перажываннем можа быць выкліканая рознымі жыццёвымі абставінамі асабістая думка самога паэта або настрой чалавека, лірычнага героя, блізкага аўтара.

Заўважаючы зусім не азначае, што творца апаўвае толькі аб нейкіх рэальных падзеях, перадае пэўныя біяграфічныя і ўласна перажытыя. Сапраўдны пісьменнік закранае самыя разнастайныя праблемы быцця /знешня і ўнутраныя/.

Здаецца, няма тэмы, якая б не цікавіла Э.Акуліна, ёсць у яго і свае ўлюбёныя абсягі. Найперш, гэта тэма: вобраз Зямлі пад белымі крыламі, роднай Беларусі, якой столькі давалася і даводзіцца перажыць — Радзіма. Для кожнага чалавека яна свая асабістая, з непаўторнымі краявідамі, з таямнічай прыцягальнасцю. Маладому паэту не характэрна прамое апісанне таго ці іншага кутка Бацькаўшчыны. Любоў да яе выяўляецца ў згадках аб дзяцінстве, калі малым хлапчуком вельмі часта "ныраў-ого!"; у перадачы прыгажосці някідай беларускай прыроды, бяздумна знявечанай у апошнія гады меліярацыяй, НТП, Чарнобылем.

Паэт задумваецца і над гістарычным мінулым, якое непарыўнае з Айчынай. Прычым у многіх радках такіх вершаў прасочваецца сувязь былых часоў з сучаснасцю /"Перад Грунвальдскай бітвай", "Мірскі замак", "Мір" і інш./:

Час няўмольны.

Ён нявечыць, разбурае, паліць,

лечыць.

Замак Мірскі, ты, як нацыя,

трапіў у рэанімацыю.

Аўтар задумваецца над прызначэннем паэта, над тым, каб не згубіцца ў шматгалосай літаратурнай прасторы, каб захаваць свае "я":

Як лісцік кожны на галіне

ці слова кожнае санета,

не паўтарыцца ты павінен,

бо непаўторныя паэты.

Ва ўнісон ідэі гэтага твора гучаць вершы "Душы патрэбны адпачыну...", "Ёсць толькі дзве мяжы ў жыцці..." і г.д.

Творца разважае і над тым, якое месца займае чалавек у гэтым няпростым свеце, якая яго роля ў пераўтварэнні акаляючай рэчаіснасці. Заўжды загадкавы сэнс жыцця, вяртанне да яго вытокаў — матыў, які бясконца турбуе паэта. Аднак нябачна тут адзіноцтва, ёсць нейкае нявызначанае пачуццё пастаяннай недасягальнасці сябе ў Вечнасці, у Сусвеце. Але нельга сказаць, што гучаць песімістычныя ноткі. У многіх з філасофскіх вершаў Э.Акуліна сцвярджае, што чалавек не можа знікнуць бяследна. Аб гэтым — "Што акіяна глыбіні...", "Сусвет", "Смерць", "Вечнасць", "Пытанне зроду ставім спрэчна..."

У сусветнай літаратуры і мастацтве ёсць вобраз, якога не мінуў у сваёй творчасці ні адзін значны празаік, паэт, мастак. Гэта — вобраз маці. Традыцыйна яна падаецца добрай, ласкавай, працавітай, самаахвярай. Але ж колькі выпадкаў мы назіраем у жыцці, калі ахвярай становіцца ні ў чым непавіннае за грахі маці дзіця. Гэтую балючую тэму сучасных "зязюлек" закранае Э.Акуліна ў вершы "Нежанчынам".

Вершаванае слова паэта не выпадкова гучыць у ім абвострана, неспакойна, нават трагедычна. Жорсткія людзі, жорсткі час.

Будучыня асвечана атрутным святлом Чарнобыля. Менавіта таму сённяшні дзень усёй нашай паэзіі пазначаны ўзрастаннем трагізму і балючасці ў адчуванні жыцця, прыроды. Шматлікія катастрофы XX ст. пакінулі ў чалавечых сэрцах сляды страшэннага незабыўнага гора.

Пад сатанінскую навалу трапіла і родная вёска аўтара, тыя мясціны, з якіх пачаліся ўваходзіны ў свет супярэчліваасцей /а нарадзіўся Э.Акуліна ў вёсцы Вялікія Нямкі Веткаўскага раёна/:

Ізноў красавік...

І сучішаны боль

да краю паводкай душу затапляе -- за родную вёску, у якую ніколі раённы аўтобус мяне не даставіць.

Нельга не адзначыць самую адметную старонку лірыкі паэта — каханне. Хто тая жанчына, прысутнасць якой пастаянна адчуваеш пры знаёмстве з вершамі творцы? Наўрад ці размова ідзе пра канкрэтны прататып. Хутчэй за ўсё лірычная герайна Э.Акуліна — абагулены вобраз, што стаў крыніцай творчага натхнення аўтара. Канешне, інтымная лірыка мастака не сягае да вышыні В.Шэкспіра, А.Пушкіна, М.Багдановіча. Тым не менш, малады беларускі паэт мае асабісты голас ён не падобны ні на каго іншага. Не так важна, якую рыфму, памер выкарыстоўвае творца, важна што ён паказвае, як раскрывае свае думкі. Разважаючы пра каханне, Э.Акуліна застаецца найперш тонкім лірыкам, псіхолагам. Ён падбірае словы, якія дапамагаюць стварыць і перадаць самую складаную, звонку непрыкметную моманты нараджэння непадробнага пачуцця, якія дапамагаюць па-іншаму адчуць яго /Асабліва ўдаліся паэту вершы "Каханне", "Трыялет", "Тэрцыны", "Настрой", "Смутах" і многія іншыя/.

Цікавы Э.Акуліна і свежым пошукам формы, нечаканасцю думкі, добрай навізнай. Ён звяртаецца да трыялета, тэрцыны, актавы, акрапаемы. Падпарадкавалася яму і форма рытурыэля /"Асенні рытурыэль"/. Усё гэта з'яўляецца плёнам упартай працы над сабой, над вершам, над рана вызначанай задачай: "... не паўтарыцца ты павінен..."

Аўтар кнігі паэзіі "Пяшчота ліўня", многіх нізак вершаў, змешчаных у часопісах, газетах, вядомы нам і як цудоўны бард /на рэспубліканскім конкурсе беларускай бардаўскай песні-93 Э.Акуліна заняў II-е месца/. Яго песні нагадваюць нам лепшыя хвіліны з уласна перажытага або наогул жыцця нашага сучасніка, які кахае, смуткуе, радуецца.

Застаецца толькі пажадаць, каб зорка паэта і спевака Э.Акуліна, што зараз так ярка свеціць на беларускім высокім небасхіле, ніколі не згасла, каб здзейснілася мара аўтара:

Я не веру ў канец банальны

і спакой у падземных нетрах.

Я дайду да мяжы фінальнай

і душой сігану за ветрам...

Я яшчэ пажыву хоць зоркай,

Самай дальняй на небе сінім.

Н. СІДАРАВА,

студэнтка II курса філалагічнага факультэта.

Здае ў апошнія гады свае пазіцыі зіма: мы адвыклі ад моцных маразоў, завей, вялікага снегу, не здзіўляе нас

ужо нават і дождж у самай яе сярэдзіне -- студзені. Але якой бы яна ні была, каляндарны час яе за канчываецца, і яна павінна саступіць месца вясне. Здаўна была традыцыя ў нашых людзей праводзіць зіму вясела -- з гульнямі, жартамі, песнямі.

Свята провадаў зімы -- Масленіца прайшло ў мінулую нядзелю і ў нашым універсітэце. Каля першага корпуса сабраліся выкладчыкі, супрацоўнікі, студэнты, дзе пад гукі вясёлых беларускіх мелодый праходзілі разнастайныя атракцыёны, гульні. Жадаючыя мераліся ў сіле, спрыце, метасці, а ўзнагародай ім былі жартоўныя прызы.

А якая ж Масленіца без гарачых

бліноў? Імі, а таксама іншымі рознымі кулінарнымі прысмакамі маглі па частавацца і дарослыя, і дзеці.

Сумных, пахмурных твараў на свяце бачна не было: уздымалі настэрою яго ўдзельнікам і пераапанутыя ў жартоўныя касцюмы і маскі ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці студэнцкага клуба "Маладосць", і беларускія гарэзлівыя мелодыі, і танцы вакол саламянага чучала Зімы, якое запалала ў канцы свята, сімвалізуючы канец гэтай пары года.

Бывай, Зіма, добры дзень, Вясна! Спонсарам свята быў прафком студэнтаў універсітэта.

На здымку: на свяце провадаў Зімы. Фота У. Чысціка.

АРХЕАЛАГІЧНЫ МУЗЕЙ: ЖЫЦЬ ЦІ ПАМЕРЦІ?

Стварэнне музея -- вялікая, выключна складаная справа. Менавіта з такой праблемай сутыкнулася ў канцы 1970-х гадоў кіраўніцтва былога гісторыка-філалагічнага факультэта і ў той час адзінай на ім кафедры гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі, калі падтрымалі ініцыятыву асістэнта У.У.Багамольнікава арганізаваць археалагічны музей. Карыснае пачынанне знайшло водгук і ў рэктарате. Настойлівасць і энтузіязм Уладзіміра Уладзіміравіча, дапамога калег-выкладчыкаў, гомельскіх і мінскіх археолагаў, студэнтаў не была марнай: вялікая збіральніца-экспедыцыйная праца і вырашэнне зусім не простых арганізацыйных пытанняў паспяхова ўвянчаліся адкрыццём музея ў 1980 годзе.

Аснову музейнай калекцыі склалі знаходкі экспедыцыі універсітэта з раскопак гарадзішча жалезнага веку і эпохі сярэднявекі ў Чачэрску, славянскіх паселішчаў і курганаў X-XII стагоддзяў каля вёсак Курганне Жлобінскага і Нісімкавічы Чачэрскага раёнаў, а таксама іншых старажытных помнікаў Гомельшчыны. Каштоўныя знаходкі перадалі музею выпускнікі універсітэта, а зараз прафесійныя археолагі М.В.Бычкоў, С.Я.Расадзін, загадчык аддзела абласнога краязнаўчага музея У.А.Літвінаў, мінскі археолаг

М.І.Лашанкоў. На сціпрых вітрынах размясціліся косці маманта, каменныя прылады працы першабытнага чалавека, гліняны посуд эпохі неаліту і бронзавага веку, металічныя ўпрыгажэнні з пахаванняў прадстаўніц усходнеславянскіх плямёнаў радзімічаў і дрыгавічоў, старажытныя манеты... У музейнай калекцыі з'явіліся і рэчы беларускай этнаграфіі, якія прывезлі студэнты: рушнікі з бабуліных скрынь, адпрацаваўшыя свой век пралкі, кросны і іншыя экспанаты, вартыя клопатлівага захавання. Хутка музей зрабіўся археалагічным і заняў сваё годнае месца ў якасці падраздзялення кафедры ўсеагульнай гісторыі. Тут, сярод сапраўдных сведак сёвай мінуўшчыны, праводзіліся заняткі па археалогіі, этнаграфіі, краязнаўству. Будучыня музея ўяўлялася шматбагатай, але...

У 1990 годзе гістарычны факультэт быў пераведзены ў корпус па вул. Кірава. Сюды ж "пераехаў" і музей. Новае месца патрабавала перабудовы і змянення экспазіцыі. Наспелі і новыя падыходы да самой ідэі музея. Па сутнасці, экспазіцыю трэба было ствараць зноў. Аднак паспяхова рэалізацыя гэтых планаў перашкодзіла раптоўная смерць У.У.Багамольнікава -- заснавальніка і прызнанага кіраўніка музея.

Вялікая, патрэбная справа, сотні ўнікальных экспанатаў засталіся без гаспадара. А тут як раз пачаўся рамонт аўдыторыі, і ў хуткім часе музей ператварыўся ў гаспадарчы склад /сюды цягнулі з аўдыторыі старую мэблю/. Нагрувашчванне пашкоджаных стэндаў, скрынь з часткова дэспартызаванымі /г.зн. невядомага паходжання/ археалагічнымі знаходкамі, пакрытых пылам рушнікоў і г.д. Жажлівае відовішча... Новае памяшканне аказалася не прыстасаваным для музейных мэт -- зімой тут вельмі холадна, а пафарбаваныя ў брудна-зялёны колер сцены анік не спрыяюць успрыняццю матэрыялаў экспазіцыі. Але самае небяспечнае -- вільгаць, якая не шкадуе ні паперу, ні дрэва, ні металы. Цвіль "з'ядае" кросны, ткацкія вырабы, жалезныя і бронзавыя рэчы вялікай навуковай каштоўнасці. Праз дастаткова хуткі час знікнуць славянскія бранзалеты, скроневыя кольцы і іншыя ўпрыгажэнні з курганных раскопак.

Кафедра ўсеагульнай гісторыі прыняла рашэнне па аднаўленню аднаго са старэйшых універсітэцкіх музеяў. Ужо распрацоўваецца новы тэматыка-экспазіцыйны план, распачата сартыроўка і навуковая апрацоўка экспанатаў, да гэтай працы прыцягнуты студэнты-гісторыкі.

На аднаўленне музея, які павінен стаць сапраўды навукова-даследніцкім і вучэным падраздзяленнем, перабудаваным з улікам патрабаванняў музейнай справы, сучасных поглядаў на нашу мінуўшчыну і сутнасць гістарычнага працэсу, трэба шмат часу і пэўныя сродкі. Энтузіязму выкладчыкаў і студэнтаў тут недастаткова. Патрабуецца рамонт і, у першую чаргу, сталярныя работы. У музея няма самага неабходнага -- цвікоў, фарбы, замкоў, матэрыялаў для аднаўлення стэндаў. Вельмі патрэбны рэактывы для апрацоўкі разбураемых карозій ўнікальных рэчаў. Ёсць спадзяванне, што кіраўніцтва універсітэта зразумее нашы праблемы і адгукнецца канкрэтнай дапамогай гэтай карыснай справе.

Археалагічны музей мог бы адыграць сваю ролю і ў святкаванні 25-гадовага юбілею універсітэта. Але галоўнае не ў гэтым -- сёння вырашаецца лёс музея: ці будзе ён жыць, з'яўляючыся важнай часткай навучальнага працэсу і належным чынам прадстаўляючы універсітэт, ці ён загіне і памяць пра яго будзе дакорам нядбайным гаспадарам, якія шануюць гісторыю свайго краю толькі на словах.

А МАКУШНІКАЎ,

кандыдат гістарычных навук, асістэнт кафедры ўсеагульнай гісторыі.

ПЕДАГАГІЧНАЯ СІСТЭМА К.Д.УШЫНСКАГА

/Да 170-годдзя з дня нараджэння/

К.Д.Ушыньскі /1924-1870/ па праву лічыцца заснавальнікам расійскай педагагічнай навукі, народнай школы славянскіх дзяржаў. Створаная ім педагагічная сістэма заснавана на ўсебаковай навуковай распрацоўцы асаблівасцей развіцця дзіцяці, даследаванні глыбінных заканамернасцей навучання і выхавання. Ва ўступе да сваёй галоўнай педагагічнай працы "Чалавек як прадмет выхавання" вядомы педагог выступае супраць эмпірызму ў арганізацыі навучання і выхавання. У якасці асноўнай задачы педагагікі ён разглядае не распрацоўку правілаў або рэцэптаў вучэбна-выхаваўчай работы настаўніка, а навуковае даследаванне тых "з'яў прыроды і душы чалавечай", на якіх заснаваны гэтыя правілы, педагагічныя парады і рэкамендацыі. Складанне і вывучэнне педагагічных правілаў не прыносяць нікому ніякай карысці, таму што "правілы гэтыя не маюць ніякіх межаў: усе іх можна ўмясціць на адным друкаваным аркушы, і з іх можна скласці некалькі тамоў. Гэта ўжо адно паказвае, -- пісаў К.Д.Ушыньскі, -- што галоўная справа зусім не ў вывучэнні тых навуковых асноў, з якіх гэтыя правілы выцякаюць".

Таму К.Д.Ушыньскі раіў настаўнікам больш звяртацца да сапраўды навуковай педагагікі, узгадняць педагагічную дзейнасць з псіхалагічнымі і заканамернасцямі развіцця асобы, з канкрэтнымі абставінамі школьнага і грамадскага жыцця.

Рэцэптурнай педагагіцы ён супрацьпастаўляе мастацтва выхавання, заснаванае на антрапалагічных навуках, якія ўсебакова вывучаюць чалавека. Да такіх даволі карысных для педагагікі і настаўніка навуковых дысцыплін ён адносіў псіхалогію, анатомію і фізіялогію, логіку і філасофію, гісторыю рэлігіі, літаратуры і ўласна выхавання. Ва ўсіх гэтых навуках выкладаюцца і аналізуюцца факты, якія напрумаю адносяцца да прадмета выхавання, г.зн. да чалавека. К.Д.Ушыньскі абгрунтоўвае тэзіс аб тым, што правільнае ва ўсіх адносінах выхаванне чалавека магчыма толькі пры ўмове, калі выхавальца будзе ведаць чалавека таксама ва ўсіх адносінах. І калі грамадства патрабуе "ад рамесніка, каб ён быў добра вядомы з прадметам свайго рамяства, то няўжо грамадства, якое даварае нам дзяцей сваіх, не ў праве патрабаваць ад нас, каб мы стараліся пазнаёміцца з унутранай прыродай чалавека."

Вялікі ўклад унёс К.Д.Ушыньскі ў распрацоўку мэт і зместу выхавання. У вядомым артыкуле "Праца ў яе псіхічным і выхаваўчым значэнні" К.Д.Ушыньскі пераканаўча паказваў, што свабодная праца

неабходна чалавеку для развіцця і падтрымання ў ім пачуцця чалавечай годнасці, маральнасці і шчасця. Таму выхаванне, школа, настаўнік не толькі павінны развіць розум чалавека і даць яму вядомы аб'ём звестак, але і запаліць жаданне сур'ёзнай працы, без якой жыццё чалавека "не можа быць ні годным, ні шчаслівым".

Выдатны педагог быў перакананы ў абсалютнай важнасці і неабходнасці спецыяльнай арганізацыі маральнага выхавання дзяцей і падлеткаў. Гэту задачу ён лічыў "найбольш важнай, чым развіццё розуму наогул, напаўненне галавы пазнаннямі". Гэта палажэнне класіка педагагікі дапаасуваецца да даследаванняў сучасных вучоных, якія адзначаюць, што правільна сфарміраванае маральнае аблічча чалавека з'яўляецца вышэйшым узроўнем рэгуляцыі жыццёвай устойлівасці асобы, якая забяспечвае чалавеку добрае жыццёвае самаадчуванне, аптымізм і бадзёрнасць. Таму мае рацыю К.Д.Ушыньскі, які лічыў, што не можа быць больш каштоўнага сацыяльнага і асобнага набытку, чым маральная выхаванасць чалавека.

У дыдактычных працах К.Д.Ушыньскага глыбока раскрываюцца асноўныя патрабаванні да зместу адукацыі ў школе, сутнасць і заканамернасці працэсу навучання, структура пазнавальнай дзейнасці вучняў. Ім былі сфармуляваны прынцыпы навучання, распрацаваны дыдактычныя асновы ўрока

як асноўнай формы арганізацыі навучання, дадзена класіфікацыя ўрокаў, якая шырока выкарыстоўваецца і ў сучаснай дыдактыцы. К.Д.Ушыньскі ўказваў на вядучую ролю настаўніка ў выхаванні і навучанні, адводзіў яму цэнтральнае месца ў школе.

Звяртаючы ўвагу на пытанні прафесіянальнай падрыхтоўкі настаўніка, ён падкрэсліў, што спецыяльна падрыхтоўка з'яўляецца толькі адной з перадавых паспяховай педагагічнай дзейнасці.

Вялікай энергіі і вялікага навыку патрабуе добрасумленнае выкананне гэтай пасады, якую, на жаль, грамадства не заўсёды цэніць належным чынам".

Характэрнай асаблівасцю педагагічнай сістэмы К.Д.Ушыньскага з'яўляецца сувязь тэорыі з практыкай, апора на гістарычныя задачы грамадскага развіцця. Ён намнога аспрэдзіў сучасную яму навуку выхавання. "Чалавек вадае далёка не ўсімі сіламі і здольнасцямі, якія скрываюцца ў яго няровным арганізме, толькі нямногія з гэтай багатай скарбніцы належаць асабіста чалавеку, і менавіта тое, што ён пакарыў сваёй свядомасці і сваёй волі і чым, такім чынам, можа распараджацца па свайму жаданню". Гэты лагічны, выцякаючы з усіх работ Ушыньскага вывад, застаецца прыцягальнай мэтай, педагагічным ідэалам і нашага часу.

Ф.КАДОЛ,
дацэнт кафедры
педагагікі і псіхалогіі

НА СТУДЭНЦКАЙ КАНФЕРЭНЦЫ

На фізічным факультэце адбылася канферэнцыя, прысвечаная 170-годдзю з дня нараджэння выдатнага рускага педагога К.Д.Ушыньскага. Яе адкрыў дацэнт кафедры педагагікі і псіхалогіі Ф.У.Кадоў, які пазнаёміў студэнтаў са шматлікімі працамі, манаграфіямі педагога, яго славунай кнігай "Чалавек як прадмет выхавання", а таксама з 6-томным зборам яго твораў. З дакладам аб асноўных этапах жыцця і дзейнасці К.Д.Ушыньскага выступіла Галіна Патапенка. Перад намі паўстала жыццё чалавека, які да апошняга свайго дня верыў у тое, што зможа перабудаваць сістэму адукацыі і ўсю ідэалогію свайго часу.

Аб своеасаблівым, некалькі рамантычным светапоглядзе К.Д.Ушыньскага расказала Вольга Чапурных. Таццяна Гашыньская расказала ў сваім дакладзе аб метадах і прынцыпах выхавання, распрацаваных К.Д.Ушыньскім.

Аб поглядах Канстанціна Дзмітрыевіча на тое, якім павінен быць настаўнік, каб мець права займаць гэту пасаду, гаварылася ў дакладзе Алега Вербавікова. У метадыцы К.Д.Ушыньскага асабліва цікава тое, што ён удзяляў вялікае значэнне працоўнаму выхаванню. Аб гэтым быў даклад Уладзіміра Макаравіча. Марына Бруй, якая выступіла ў заключэнне канферэнцыі, указала на значнасць для сучаснай Беларусі думак вялікага педагога аб народнай адукацыі і навучанні роднай мове. Сам факт правядзення такой канферэнцыі надае ўпэўненасць педагогам класіка педагагікі К.Д.Ушыньскага маладыя беларускія педагогі будучы больш эфектыўна і з вялікім натхненнем выхоўваць дастойную змену.

Д.ЧАРНАВУС, студэнт гр. Ф-36.

РАВЕСНІЦЫ

адны з лепшых выпускніц былі пакінуты для педагогічнай працы па набытых спецыяльнасцях. І сёння аб усіх іх можна пачуць толькі добрыя словы.

А зараз невялічкае інтэрв'ю з асістэнтам В.Е.Карнеенка.

-- Вольга Емяльянаўна, больш падрабязна раскажыце пра сябе.

-- Сама я -- гамяльчанка. З залатым медалём закончыла СШ N43 з музычным ухілам. Дарэчы, мае здольнасці па музыцы таксама былі адзены на "выдатна".

Ва ўніверсітэце на спецыяльнасць "Арганізацыя механізаванай апрацоўкі

эканамічнай інфармацыі" паступала з поўнай упэўненасцю ў свае сілы. Аднак пры першым выпрабаванні атрымала чацвёрку і давалося здаваць усе астатнія экзамены. Па конкурсе прайшла.

На трэцім курсе выйшла замуж. На чацвёртым -- стала маці. Вучылася і выхоўвала маленькую Жэньку. Даводзілася нялёгка. І ўсё ж універсітэт закончыла з добрымі і выдатнымі адзнакамі. Калі прапанавалі застацца працаваць на эканамічным факультэце, ахвотна згадзілася.

-- Як маладая выкладчыца, што лічыце для сябе галоўным?

-- Перш за ўсё звяртаю ўвагу на якасць выкладання свайго прадмета. У цяперашні час пры вострым недахопе падручнікаў і перабудове навучальнага працэсу гэта вельмі важна.

-- А як з навуковай работай?

-- Ва ўніверсітэце праводзіцца аўтаматызацыя навучальнага працэсу і работы ўсіх дапаможных служб /планава-фінансавага аддзела, бухгалтэрыі, іншых падраздзяленняў/. Наша кафед-

ра, у прыватнасці, займаецца стварэннем сістэмы "АСК-бібліятэка", з дапамогай якой будзе праводзіцца камплектацыя яе фонду, падпіска на розныя выданні і г.д. Разам з іншымі супрацоўнікамі кафедры прымаю ўдзел у гэтай рабоце і я.

Не ведаю, як будзе з аспірантурай. І яшчэ. Жывём мы на прыватнай кватэры, аплата за якую больш паловы зарплаты. А цэны на астатняе? Самі разумееце...

-- І ўсё ж?

-- Як цяпер нам цяжка не даводзіцца, асабліва жанчынам, маладым сем'ям, -- аптымізму не трацім.

-- Ваш любімы занятак?

-- Люблю кухарыць, асабліва выпякаць тарты. Ад гэтага ў мяне -- найвялікшае задавальненне.

-- Значыць, на жаночае свята ў вас праблем не будзе?

-- Канешне.

-- І для жаночай палавіны кафедры выпецае торт?

-- Абавязкова! Самы смачны, самы духмяны...

-- Дзякую за гутарку. Яшчэ раз з надыходзячым святам вас!

Б. ВАЛОДЗІН.

ЯЕ ЗАХАПЕННЕ

-- Калі можна, раскажы пра гэтую арганізацыю больш падрабязна.

-- Гэта не палітычная, добраахвотная арганізацыя. Галоўная яе мэта -- дапамагчы дзяўчынкам жыць і выжыць у нашых няпростых умовах: умець знаходзіць выхад з самых складаных сітуацый у жыцці, старацца быць заўсёды аптымістамі.

-- Быць аптымістамі -- гэта абавязковая ўмова, каб стаць гайдама?

-- Натуральна -- не. Проста кожны павінен імкнуцца ўдасканалваць сябе, стаць лепшым. Шляхі дасягнення гэтай мэты залежаць ад яго самога.

-- Ці можа маленькі чалавек, дзяўчынка, разлічваць на дапамогу ў гэтым калектыве? Бо далёка не кожны дарослы мае магчымасць вырашыць для сябе гэту праблему.

-- Канешне, так. Уся арганізацыя пабудавана на тым, што старэйшыя гайды -- лідэры

збіраюць вакол сябе невялікія атрады-патрулі і працуюць з імі па пэўнай праграме, якая дапамагае ім стаць у будучым добрымі гаспадынямі, прывіць ім правільныя этыкі і многае іншае. Летам, а іншы раз і зімою, старэйшыя дзяўчынкі-гайды выязджаюць са сваімі атрадамі ў лагеры, дзе можна атрымаць практычныя навыкі, якія потым змогуць спатрэбіцца ў жыцці, а таксама любіць і галоўнае -- разумець прыроду, завязаць сяброўства з аднагодкамі з іншых краін, а не толькі з Беларусі.

-- Твой удзел у руху гайдаў дапамагае табе ў жыцці, а на дадзеным этапе -- у вучобе?

-- Я б сказала, што гэта захваленне дапамагае мне і іншым дзяўчатам выхоўваць і развіваць у сабе лепшыя якасці. А дзе яны спатрэбіцца, гэта пакажа само жыццё.

-- А як жа з часам?

-- На свае справы ў

арганізацыі я трату ўвесь вольны час і гэта ніколі не адбіваецца на выніках маёй вучобы. А ў жыцці ў мяне з'явілася яшчэ больш сябровак. Яны вельмі цікавыя людзі.

-- Дык як жа можна стаць членам Асацыяцыі гайдаў?

-- Вельмі проста. Калі дзяўчаты зацікавіцца гэтым, дык яны могуць прыходзіць да нас па нядзелях з 12 гадзін па адрасу: вул. Парыжскай Камуні, 15. Для даведак званіце па тэл. 52-43-95. У нас вас сустрэнуць з разуменнем, тут вы атрымаеце падтрымку, набудзеце новых сяброў.

Вось такая цікавая арганізацыя ёсць у нас у Гомелі, пра якую вам расказала мая аднакурсніца.

Алена КАДОЛ,

студэнтка I курса гісторыка-юрыдычнага факультэта.

ГУМАРЫСТЫЧНАЯ МАЗАІКА

УСЁ АБ ЖАНЧЫНАХ

/фразы, вясёлыя гісторыі, анекдоты/

♦ Жанчыны жывуць больш, чым мужчыны, але хіба гэта жыццё?

♦ Пастулат эмансипацыі: жанчынамі не нараджаюцца, імі становяцца.

♦ Намаз -- ранішні макіяж сучаснай жанчыны.

♦ Пілюля -- сварлівая жонка.

♦ Пуцёўка -- прыстойная дзяўчына.

♦ Група мужчын абменьваецца сваімі думкамі адносна жанчын.

-- Што ты перш за ўсё заўважаеш у жанчынах? -- пытае адзін.

-- Гэта залежыць ад таго, у які бок яна ідзе, -- адказвае другі.

♦ Бабіна лета дрэннае! Бабіна лета халоднае! -- Якія бабы, такое і лета.

♦ Сваё шостае замужжа адна дама растлумачыла тым, што колькасць абавязкова павінна перайсці ў якасць.

♦ Аб'ява каля гасцініцы для замежных турыстаў: "Паважаныя жанчыны! Не трэба літаральна разумець словы, што "в царство свободы дорогу грудью проложим себе".

♦ Сапраўднае міні -- гэта калі спадніца заканчваецца раней, чым пачынаюцца ногі.

♦ І жонка можа стаць галавой сям'і, але толькі на аснове безальтэрнатыўных выбараў.

Жаночы характар

♦ Аднойчы вечарам на тэлеграф зайшла маладая

жанчына і дрыжачым голасам папрасіла бланк. Яна напісала тэлеграму на адным бланку, разарвала яго, потым на другім -- і зноў яго разарвала. Нарэшце, напісала трэцю тэлеграму і падала яе ў акенца, папрасіўшы хутчэй яе адправіць.

Калі тэлеграма была паслана і жанчына пайшла дадому, тэлеграфіст пацікавіўся дзвюма першымі.

Вось што было напісана ў першай: "Усё скончана. Не жадаю цябе больш бачыць".

На другой быў такі тэкст: "Не спрабуй больш пісаць і бачыць мяне".

А трэцяя была такога зместу: "Неадкладна прыязджай бліжэйшым цягніком. Чакаю".

Дзеля стройнай фігуры -- Доктар рэкамендаваў мне сесці на часночную дыету.

-- Ну і колькі ты страціла кілаграмаў?

-- Ты лепш спытай, колькі я страціла сяброў.

Жонкі-майстры

Два браты абмяркоўвалі добрыя якасці сваіх жонак.

-- Ты ведаеш, якая ў мяне разумная жонка, -- сказаў адзін. Яна сшыла мне цудоўны гальштук са сваёй старой сукенкі.

-- Ну, гэта што! -- адказаў другі. -- Вось мая жонка -- дык гэта майстрыха. Яна ўмудрылася сшыць сабе сукенку з аднаго майго

старага гальштука.

Мары, мары...

-- Я хацела б мець такога мужа, -- даверліва паведамляе дзяўчына сваёй сяброўцы, -- які быў бы выдатнай асобай, знаўцам музыкі, заўсёды раскаваў мне самыя апошнія навіны, умеў спяваць, праводзіў усе вечары са мной і ва ўсім мяне слухаўся!

-- Тады табе патрэбен не муж, дарагая, а тэлевізар, -- рэзюміравала сяброўка.

Загадка

Тоне карабель. Выратаўваюцца трое: алкаголік, студэнт і чэсная жонка. Чаму? Таму, што алкаголіку мора заўсёды па калена, студэнт заўсёды плавае /што ён ведае?/, а чэсная жонка -- дурніца як пробка /а пробка ніколі не тоне/.

Філасофскія дыялогі

Нямецкаму філосафу Канту задалі пытанне:

-- Якія жанчыны, на вашу думку, схільныя да большай вернасці -- брунеткі або бландзінікі?

Кант адказаў, не задумваючыся:

-- Сівыя...

філосаф ажаніўся на жанчыне вельмі малага росту. Сябры спыталі яго, чаму ён, разумны чалавек, выбраў сабе такую карліцу?

-- Сябры мае! Скажаў ён ім. -- Калі я надумаў ажаніцца, то вырашыў выбраць, наколькі магчыма, са зла самае меншае.

Адна са студэнтак вельмі абараняла правы жанчын і злосна даказвала, што жанчыны ва ўсіх адносінах стаяць вышэй за мужчын.

-- Чым жа ў такім выпадку растлумачыць, -- спытаў яе стары прафесар, -- што Бог раней стварыў мужчыну, а потым жанчыну?

-- Гэта ж натуральна! -- усклікнула студэнтка, -- заўсёды спачатку пішуць чарнавік, а затым перапісваюць яго начыста.

Вядомы прафесар кажа сваёй жонцы:

-- Да дня твайго нараджэння, любя, я прыгату тую табе сюрпрыз.

-- Як добра! Можна ты ўсё ж скажаш мне, што гэта за сюрпрыз?

-- Я назаву тваім імем адкрыты мною мікроб.

Адзін вядомы падарожнік, адпраўляючыся ў Антарктыку, уключыў у састваў экспедыцыі вельмі непрыгожую жанчыну. Ён растлумачыў гэта так:

-- Калі яна здасца мне прыгожай, я зразумею, што настаў час вяртацца на радзіму.

Хочаш на маё месца, міллі?...

АБ ВАЖНЫМ -- СУР'ЕЗНА І З УСМЕШКАЙ**НЕКАПЬКІ ПАРАД ЖОНКАМ.**

якія хочуць зрабіць сямейнае жыццё як мага больш бязвоблачным.

♦ Не пачынайце раніцу са сваркі.

♦ Ад таго, з якім настроем вы пойдзеце на працу, залежыць поспех усіх спраў.

♦ Калі муж доўга затрымліваецца, старайцеся не накопліваць раздражнёнасць. Займіцеся чым-небудзь цікавым і не праводзьце час у чаканні.

♦ За вячэрай старайцеся гаварыць аб прыемных рэчах, а калі вам неабходна выказаць незадаволенасць або папрок, пачкайце, калі муж паесць. Тады ў адказ вы пачуеце не гырканне, а разумныя і спакойныя довады.

♦ Цікаўцеся справамі мужа або хаця б рабіце выгляд.

♦ Пытайцеся парады ў мужа. Мужчыны любяць, калі з імі раяцца.

♦ Часцей хваліце мужа,

гэта натхніць яго на новыя справы і дапамогу па дому.

♦ Не патрабуйце ад мужа таго, што вам патрэбна, а папрасіце пяшчотна і ласкава, і ён зробіць усё з вялізным задавальненнем.

♦ Дазвольце мужу хадзіць на якія-небудзь увесяленні без вас. Мужчынам неабходна часам адчуваць сябе свабоднымі.

♦ Вызначце, што падабаецца вашаму мужу ў жанчынах, і выходзьце ў сабе гэтыя якасці.

♦ Добры абед і ўтульнасць у доме цэніць любы мужчына.

♦ Добра, калі жонка жыве справамі мужа, але яшчэ лепш, калі яна мае свае справы, інтарэсы і захапленні.

♦ Самае дрэннае -- жыць толькі клопатамі дома.

ПРОСИМ ПРАБАЧЭННЯ

22-га лютага ў супрацоўнікаў рэдакцыі "Гомельскі універсітэт" нечакана сапсаваўся настрой. Пры раскладцы газеты, выпушчанай у гэты дзень, у матэрыялах пад рубрыкай "На паэтычнай арбіце", змешчаных на 7-ай старонцы, мы заўважылі недарэчнасць: у многіх словах прапушчаны літары, хаця арыгіналы да друку здаваліся добра вычытанымі. Як высветлілася, пры паліграфічнай карэкціроўцы ўказанай старонкі даў збой камп'ютэр. Абытым, што такое можа здарыцца, мы, перайшоўшы на камп'ютэрны набор газеты, яшчэ не ведалі. Таму просім прабачэння ў аўтараў сапсаваных матэрыялаў і ў нашых чытачоў.

Калектыў супрацоўнікаў бібліятэкі выказвае глыбокае спачуванне бібліятэкару першай катэгорыі ПІРГЕЛЬ Ніне Іванаўне з выпадку напаткаўшага яе гора -- смерці БАЦЬКІ.

УПЭЎНЕНА ДРУЦІЯ

У манежы "Дынама" прайшоў чарговы тур чэмпіянату Беларусі па гандболу сярод жанчын.

Гандбалісткі "ВВВ-Універсітэт" сустрэлі моцнае супраціўленне ад суседзяў па вобласці -- "Будаўніка" (Бабруйск). Перамаглі нашы дзяўчаты з розніцай у адзін мяч -- 23:22. Далей былі дзве ўпэўненыя перамогі над камандай СКАФ-РШВСМ з Мінска -- 27:20 і РВАР -- /рэспубліканскае вучылішча алімпійскага рэзерву/ -- 28:19.

У сустрэчы з галоўнай камандай рэспублікі -- "Політэхнікам" з Мінска

перамаглі госці -- 28:24. Розніца ў чатыры мячы не гаворыць аб тым, што клас нашай каманды ўжо наблізіўся да мінчанак. Мінчанкі ў гэтай сустрэчы змаглі забіць столькі мячоў, колькі б пажадалі, а нашы дзяўчаты -- колькі змаглі. У заключнай сустрэчы з лікам 29:24 гамяльчанкі нанеслі паражэнне гандбалісткам "Друці" з Бялынічаў.

Па заканчэнні чэмпіянату засталася ўражанне аб тым, што нашы дзяўчаты спыніліся ў росце, а некаторыя каманды прыкметна прагрэсіруюць.

Два дні ў лёгкаатлетычным манежы праходзіла студэнцкае першынство рэспублікі па лёгкай атлетыцы, якое сабрала 10 каманд першай і 14 каманд другой груп.

Перш за ўсё аб тых, хто ўзняўся на вышэйшую прыступку п'едэстала гонару.

Алена Бычкоўская перамагла ў бегу на 800 м -- 2.15,5 сек. і 1500 м -- 4.38,2 сек. Ігар Мазепа таксама двойчы перамог у бегу на 3000 м -- 8.26,9 сек. і 2 км з перашкодамі -- 5.41,0 сек.

Таццяна Грыбуліна першынствавала ў бегу на 60 м з бар'ерамі -- 8,8 сек і была другой на 100 м з бар'ерамі -- 14,6 сек. А вось Юлія Паспелова ў гэтых жа дысцыплінах першынствавала на стометроўцы -- 14,6 сек і была другой на больш карацейшай дыстанцыі -- 9,0 сек.

Вольга Максімава перамагла ў спартыўнай хадзьбе на 3 км -- 16.57,8 сек.

У эстафетным бегу 800+600+200 м наша трыо -- Аляксандр Цітоў, Юрый Мішчан і Генадзь Пархоменка былі па-за канкурэнцыяй -- 3.45,1.

Прызёрамі спаборніцтваў сталі: Наталля Васілеўская была другой на 400 м -- 51,1 і 800 м -- 2.19,9 сек., Аляксандр

Цітоў паўтарыў яе поспех ў бегу на 400 м -- 50,6 і 800 м -- 1.56,0 сек.

Сяргей Петрашунас /матэматычны факультэт/ быў другім у трайным скачку -- 14,85 см і трэцім у скачках у даўжыню 6,81 см.

Аляксей Громаў прайшоў 5 км за 21.49,2 сек., пасля чаго яму ўручылі сярэбраную ўзнагароду.

На рахунку Уладзіміра Сівалобава два сярэбраныя медалі -- у бегу на 3000 м -- 8.37,2 сек. і 2 км з перашкодамі -- 5.55,4 сек.

Бронзавымі прызёрамі спаборніцтваў сталі: Генадзь Пархоменка / 200 м -- 22,7сек./, Дзмітрый Безуеўскі ў штурханні ядра /14 м 68см/ і Андрэй Літвіненка /5 км спартыўная хадзьба -- 22,10,8 сек./.

У агульнакамандным залік, прызваў тройка наступная: Акадэмія фізічнага выхавання і спорту, ГДУ і БДУ.

У другой групе: Мазырскі педінстытут /4-е/, ГПШ -- /5-е/, БДУТ /7-е/.

У заключэнне адзначу нашых выкладчыкаў, выхаванцы якіх выступілі паспяхова: Г.І.Нарскін, Ю.П.Працко, В.К.Кірзеў, В.С.Лемяшкоў, Ф.В.Чарапкоўскі.

В.МАРЧАНКА,
спартыўны аглядальнік.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, географічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

"Гомельскі універсітэт" -- газета Гомельскага дзяржаўнага універсітэта імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

Рэгістрацыйны № 221

Спонсары газеты -- Цэнтральны райсавет народных дэпутатаў г. Гомеля; НВП "Сучасныя тэхналогіі", прафком студэнтаў.

Газета набрана і зверстана на настольна-выдавецкім комплексе ІВЦ ГДУ, аддрукавана на Гомельскай фабрыцы "Палесдрук".

Рэдактар
Ул. БАЛОГА
Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.500 экз.
Заказ 405
Падлісана да друку
2.03.94.